

**ROZPORZĄDZENIE
PREZESA RADY MINISTRÓW**

z dnia 1 grudnia 2003 r.

w sprawie szczegółowego zakresu i trybu uczestnictwa podmiotów w wykonywaniu kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem

(Dz. U. z dnia 12 grudnia 2003 r.)

Na podstawie art. 39 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy zakres i tryb uczestnictwa stowarzyszeń, fundacji, kościołów i innych związków wyznaniowych oraz organizacji i instytucji, których celem działania jest zapobieganie przestępczości i readaptacja społeczna, zwanych dalej "podmiotami", a także osób godnych zaufania w wykonywaniu i społecznej kontroli nad wykonywaniem kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych.

§ 2. 1. W zakresie zapobiegania przestępczości i readaptacji społecznej podmioty i osoby godne zaufania podejmują działania w celu zwiększenia efektywności działania organów państwowych oraz wzmacniania praworządnego działania tych organów.

2. Działania podejmowane przez przedstawicieli podmiotów oraz osoby godne zaufania nie mogą naruszać zasad regulujących wykonywanie kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz porządku obowiązującego w miejscu wykonywania tych kar lub środków.

§ 3. Uczestnictwo przedstawicieli podmiotów oraz osób godnych zaufania w wykonywaniu kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych może polegać w szczególności na:

- 1) inicjowaniu, organizowaniu i realizowaniu zadań mających na celu zapobieganie przestępczości i przeciwdziałanie powrotowi do przestępstwa oraz kształtowaniu społecznie pożądanego postawy skazanych;
- 2) realizacji zadań wynikających z programów resocjalizacyjnych przez prowadzenie działalności społecznej, kulturalnej, oświatowej, sportowej i religijnej wobec skazanych;
- 3) świadczeniu, w uzasadnionych przypadkach, niezbędnej pomocy materialnej, medycznej i prawnej skazanym oraz ich rodzinom;
- 4) utrzymywaniu celowych kontaktów ze skazanymi;
- 5) przygotowywaniu osób pozbawionych wolności do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, aresztu śledczego oraz zakładu, w którym są wykonywane środki zabezpieczające, w tym przez udzielanie niezbędnej pomocy w uzyskaniu pracy i zakwaterowania.

§ 4. Przedstawicielem podmiotu oraz osobą godną zaufania podejmującą działania, o których mowa w § 3, 5 i 6, może być osoba, która odpowiada następującym warunkom:

- 1) korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) nie była skazana za przestępstwo popełnione umyślnie;
- 3) nie została pozbawiona praw rodzicielskich lub opiekuńczych;
- 4) daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków;
- 5) ukończyła 24 lata, a w wyjątkowych przypadkach 21 lat, jeżeli posiada kwalifikacje lub doświadczenie życiowe wskazujące na przydatność w prowadzeniu działalności wychowawczej i resocjalizacyjnej.

§ 5. 1. Podmioty oraz osoby godne zaufania mogą uczestniczyć w prowadzeniu działalności resocjalizacyjnej, społecznej, kulturalnej, oświatowej, sportowej i religijnej w zakładach karnych lub

aresztach śledczych, po uprzednim zawarciu porozumienia z dyrektorami tych zakładów lub aresztów. Porozumienie wymaga formy pisemnej.

2. Do wniosku o zawarcie porozumienia, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) program zawierający zadania, ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu, kosztów ich realizacji, źródeł finansowania i spodziewanych efektów;
- 2) wykaz osób, które bezpośrednio - jako przedstawiciele - będą uczestniczyć w projektowanych działaniach, zawierający dane pozwalające na ocenę, czy odpowiadają one warunkom określonym w § 4.

3. W razie naruszenia zasad, o których mowa w § 2 ust. 2, lub wynikających z porozumienia, dyrektor zakładu karnego albo aresztu śledczego może wystąpić z pisemnym wnioskiem o zmianę przedstawiciela, a gdy jest to konieczne - może odstąpić od porozumienia.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio, w przypadkach gdy kary, środki karne, zabezpieczające i zapobiegawcze są wykonywane poza zakładami karnymi i aresztami śledczymi.

§ 6. 1. Przedstawiciele podmiotów oraz osoby godne zaufania uczestniczą w społecznej kontroli nad wykonywaniem kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, zwanej dalej "społeczną kontrolą", polegającą w szczególności na:

- 1) przeprowadzaniu rozmów z osobami skazanymi i ich przełożonymi;
- 2) lustracji miejsc zakwaterowania, pracy i nauki;
- 3) zapoznawaniu się ze sposobem realizacji środków oddziaływania i ich zgodnością z celami wykonania kary, zwłaszcza w zakresie:
 - a) zatrudnienia, nauczania, zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych oraz organizacji czasu wolnego,
 - b) środków terapeutycznych,
 - c) podtrzymywania więzi z rodziną i innymi osobami bliskimi,
 - d) korzystania z wolności religijnej;
- 4) przyjmowaniu skarg i wniosków skazanych.

2. Przedstawiciele podmiotów oraz osoby godne zaufania mogą przekazywać kierownikowi jednostki kontrolowanej lub jednostki nadrzędnej spostrzeżenia, uwagi lub wnioski dotyczące ustaleń dokonanych w trakcie społecznej kontroli.

3. Tryb rozpatrywania skarg i wniosków regulują odrębne przepisy.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1318, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 111, poz. 1194 i Nr 151, poz. 1686, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 121, poz. 1033 i Nr 200, poz. 1679 oraz z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750.

²⁾ Z dniem wejścia w życie rozporządzenia traci moc rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie określenia zakresu i trybu uczestnictwa podmiotów wymienionych w art. 38 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego w wykonywaniu kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem (Dz. U. Nr 113, poz. 724), zachowane w mocy na podstawie art. 8 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 142, poz. 1380).